

มาเลเซียเร่งขยายสวนทุเรียน ต้นพื้นที่รวมแตะ 575,000 ไร่ จุดชนวน “คลื่นทุเรียนล้นตลาด”

ในช่วงไม่กี่ปีที่ผ่านมา อุตสาหกรรมทุเรียนของมาเลเซียได้ขยายตัวในระดับที่ไม่เคยปรากฏมาก่อน ข้อมูลระบุว่า ตั้งแต่ปี 2562 ถึงปี 2567 พื้นที่สวนทุเรียนทั่วประเทศเพิ่มขึ้นใหม่ประมาณ 22,000 เฮกตาร์ (137,500 ไร่) ส่งผลให้พื้นที่ปลูกรวมเพิ่มขึ้นเป็นประมาณ 92,000 เฮกตาร์ (575,000 ไร่) อัตราการขยายตัวดังกล่าวถือว่าสูงอย่างมากเมื่อเทียบกับอุตสาหกรรมผลไม้ชนิดอื่นๆ สำหรับตลาดแล้ว การเติบโตดังกล่าวถือเป็น “ดาบสองคม” กล่าวคือ ในด้านหนึ่ง การขยายตัวของพื้นที่ปลูกทำให้ทุเรียนเป็นที่รู้จักและได้รับความนิยมมากขึ้น ผู้บริโภคสามารถเข้าถึงและลิ้มลองทุเรียนสดได้ในพื้นที่ที่หลากหลายยิ่งขึ้น แต่อีกด้านหนึ่ง การเพิ่มขึ้นของผลผลิตอย่างรวดเร็วก็นำมาซึ่งผลกระทบที่ไม่คาดคิด โดยเฉพาะความไม่สมดุลระหว่างโครงสร้างตลาดกับศักยภาพในการส่งออก

ในความเป็นจริง ผลผลิตทุเรียนของมาเลเซียมีมากถึงประมาณร้อยละ 70 ที่จัดอยู่ในกลุ่ม “ทุเรียนเกรด C” ซึ่งหมายถึงผลผลิตที่ไม่ผ่านเกณฑ์มาตรฐานสำหรับการส่งออก ทุเรียนประเภทนี้มักมีขนาดเล็ก รูปลักษณ์ภายนอกไม่สมบูรณ์ หรือมีระดับความสุกและความหวานต่ำกว่ามาตรฐาน จึงไม่สามารถตอบสนองต่อข้อกำหนดที่เข้มงวดของตลาดต่างประเทศได้ สำหรับตลาดภายในประเทศ สถานการณ์ดังกล่าวหมายความว่า ทุเรียนจำนวนมากมหาศาลจำเป็นต้องพึ่งพาการจำหน่ายในประเทศเป็นหลัก เมื่อผลผลิตออกสู่ตลาดมากเกินไป ความต้องการ จึงทำให้ราคาปรับตัวลดลงอย่างรวดเร็ว ความผันผวนของอุปสงค์และอุปทานในลักษณะดังกล่าว จึงก่อให้เกิดปรากฏการณ์ที่เรียกว่า “สึนามิทุเรียน” อยู่บ่อยครั้ง

ปรากฏการณ์ “สึนามิทุเรียน” มิได้เกิดขึ้นโดยบังเอิญ หากแต่สะท้อนให้เห็นถึงปัญหาเชิงโครงสร้างของการพัฒนาอุตสาหกรรม **ประการแรก** กระแสการขยายพื้นที่ปลูกส่วนใหญ่กระจุกตัวอยู่ในสายพันธุ์ที่มีราคาสูง เช่น มูซังคิง และ หนามดำ ซึ่งเป็นสายพันธุ์ที่มีช่วงระยะเวลาการสุกใกล้เคียงกัน ส่งผลให้ผลผลิตจำนวนมากออกสู่ตลาดในช่วงเวลาเดียวกัน จึงยิ่งทำให้ความผันผวนของราคาเพิ่มสูงขึ้น

ประการที่สอง การปลูกและการบริหารจัดการสวนทุเรียนมีต้นทุนค่อนข้างสูง เกษตรกรจำนวนหนึ่งมุ่งหวังผลตอบแทนในระยะสั้น จึงเลือกเพิ่มความหนาแน่นของการปลูกหรือขยายพื้นที่เพาะปลูก โดยมิได้คำนึงถึงศักยภาพของตลาดในการรองรับผลผลิต รวมถึงข้อจำกัดด้านโควตาการส่งออก ผลที่เกิดขึ้นคือ แม้ว่าปริมาณผลผลิตทุเรียนจะเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว แต่ความสามารถในการส่งออกและการดูดซับของตลาดระดับพรีเมียมกลับไม่ได้เพิ่มขึ้นในอัตราเดียวกัน

นอกจากนี้ อุตสาหกรรมทุเรียนของมาเลเซียยังคงมีข้อจำกัดในด้านการพัฒนาห่วงโซ่อุปทาน แม้ว่าสวนทุเรียนระดับพรีเมียมบางแห่งจะสามารถเข้าสู่ตลาดต่างประเทศได้สำเร็จผ่านระบบการปลูกแบบสัญญา และการสร้างแบรนด์สินค้า แต่สวนทุเรียนขนาดกลางและขนาดเล็กจำนวนมากยังคงประสบปัญหาช่องทางการจำหน่ายที่จำกัด ระบบโลจิสติกส์ห่วงโซ่อุปทานที่ยังไม่สมบูรณ์ รวมถึงการขาดมาตรฐานการคัดเกรด ผลผลิตที่เป็นเอกภาพ ปัจจัยเหล่านี้ทำให้ทุเรียนเกรด C และทุเรียนที่มีคุณภาพรองจำนวนมากไม่สามารถจำหน่ายได้ในราคาที่เหมาะสม จึงต้องจำหน่ายในราคาต่ำ และนำไปสู่ปรากฏการณ์ “สินามิทุเรียน” ในตลาด

อย่างไรก็ตาม สถานการณ์ดังกล่าวในบางด้านก็ได้กระตุ้นให้เกิดการพัฒนาวัฒนธรรมการบริโภคทุเรียนภายในประเทศ ตัวอย่างเช่น ตลาดกลางคืน ร้านค้าริมทาง รวมถึงการจำหน่ายผ่านการถ่ายทอดสดบนสื่อสังคมออนไลน์ ได้กลายเป็นช่องทางสำคัญในการกระจายทุเรียนเกรด C ผู้บริโภคสามารถซื้อทุเรียนในราคาที่ต่ำลง ขณะเดียวกันก็เกิดประสบการณ์การบริโภคที่มีเอกลักษณ์ ซึ่งมีส่วนช่วยเพิ่มความหลากหลายให้กับตลาดทุเรียนภายในประเทศ

ทางออกระยะยาว: จาก “เพิ่มปริมาณ” สู่ “เพิ่มคุณภาพ”

ผู้เชี่ยวชาญมองว่า การพึ่งพาตลาดภายในประเทศเพียงอย่างเดียวเพื่อรองรับผลผลิตส่วนเกินมิใช่แนวทางที่ยั่งยืน อุตสาหกรรมทุเรียนจำเป็นต้องปรับกลยุทธ์ ได้แก่

- การวางแผนสายพันธุ์และยุทธศาสตร์การเพาะปลูกอย่างเหมาะสม กระจายช่วงฤดูกาลเก็บเกี่ยว เพื่อลดความเสี่ยงจากการที่ผลผลิตออกสู่ตลาดพร้อมกันปริมาณมาก
- ยกระดับศักยภาพการส่งออก เช่น การพัฒนาระบบขนส่งแบบห่วงโซ่อุปทาน
- เพิ่มมูลค่าทุเรียนเกรด C ผ่านการพัฒนาผลิตภัณฑ์แปรรูปหลากหลายรูปแบบ เช่น ทุเรียนอบแห้ง ไอศกรีมทุเรียน และผลิตภัณฑ์แปรรูปอื่นๆ
- ผลักดันการกำหนดมาตรฐานการคัดเกรดและการสร้างแบรนด์สินค้า เพื่อให้ผู้บริโภคสามารถแยกแยะคุณภาพของทุเรียนได้อย่างชัดเจน และช่วยสร้างระบบตลาดที่มีโครงสร้างราคาเหมาะสม

กล่าวได้ว่า ปรากฏการณ์ “สินามิทุเรียน” สะท้อนให้เห็นถึงความไม่สอดคล้องระหว่างการขยายตัวอย่างรวดเร็วของอุตสาหกรรมกับศักยภาพของตลาดในการรองรับผลผลิต ในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา พื้นที่ปลูกทุเรียนที่เพิ่มขึ้นใหม่กว่า 22,000 เฮกตาร์ (137,500 ไร่) ไม่เพียงเปลี่ยนแปลงโครงสร้างการเพาะปลูกเท่านั้น แต่ยังส่งผลให้ตลาดต้องเผชิญกับการปรับตัวครั้งใหญ่ทั้งในด้านราคา การกระจายสินค้า และวัฒนธรรมการบริโภค

แม้ว่าสัดส่วนของทุเรียนเกรด C ที่มีอยู่ในระดับสูงจะก่อให้เกิดข้อจำกัดด้านการส่งออกและความผันผวนของราคา แต่ในอีกด้านหนึ่งก็ได้สร้างแรงกดดันและโอกาสให้เกิดการยกระดับอุตสาหกรรม การพัฒนาอุตสาหกรรมทุเรียนในอนาคตจึงขึ้นอยู่กับความสามารถในการเปลี่ยนจาก “การขยายตัวเชิงปริมาณ” ไปสู่ “การยกระดับเชิงคุณภาพ” ผ่านการบริหารจัดการอย่างมีวิทยาศาสตร์ การกระจายตลาด และการสร้างแบรนด์สินค้า

โดยสรุป ปรากฏการณ์ “สินามิทุเรียน” มิใช่เรื่องที่น่าแปลกใจ หากแต่เป็นผลลัพธ์จากการทำงานร่วมกันของกลไกตลาด นโยบายอุตสาหกรรม และพฤติกรรมผู้บริโภค การรับมือกับความท้าทายดังกล่าวจำเป็นต้องอาศัยการบริหารจัดการอุตสาหกรรมอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อเปลี่ยนการเติบโตอย่างรวดเร็วให้กลายเป็นขีดความสามารถในการแข่งขันอย่างยั่งยืน

หากสามารถดำเนินการได้สำเร็จ อุตสาหกรรมทุเรียนของมาเลเซียจะสามารถลดความผันผวนของวงจรการผลิตและการตลาด ทำให้ทุเรียนคุณภาพสูงสามารถรักษาตำแหน่งในตลาดทั้งภายในและต่างประเทศได้อย่างมั่นคง ขณะเดียวกัน ทุเรียนเกรด C ก็จะมีช่องทางการจำหน่ายและการใช้ประโยชน์ที่เหมาะสม อันนำไปสู่ผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจและเสถียรภาพของตลาดในระยะยาว

แปลและเรียบเรียงโดย สปช. ปักกิ่ง

แหล่งที่มา: <https://mp.weixin.qq.com/s/Fq64Whl0yveWskZHc1CgDg>

www.opsmoac.go.th/beijing

www.facebook.com/moac.beijing